

MAGYARÁG

1938. Aug. 26

VIL. No. 237

2 lei

Proprietar: „Frída” S. A. inreg. la Trib.
Bihar Fsoc. 1798-1938

Administrator delegat și girant responsabil
Văduva lui PASZTOR EDE

Fondator: PASZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. Zoltán Eugen

Inregistrat în registrul Publicațiilor: Tribunalul Bihar Dos. No. 810-1938, Ordonanța No. 15-1938. - Redacția și admin. Oradea-Nagyvárad, P. M. Viteazul 4

Bledben és Budapesten egyidejűleg adtak ki hivatalos jelentést a kisantant államok és Magyarország megegyezéséről

Bled, augusztus 24. A kisantant államok külügyminisztereinek bledí tanácskozása befejeződött és a megbeszélések végeztével a következő hivatalos közleményt adták ki:

Az állandó tanács megegyezéssel állapítja meg, hogy a Magyarországgal egy éve folyó tárgyalások lehetővé tették az olyan megegyezést, amely Magyarország és a kisantant államok között az erőszak bármilyen eszközének használatáról való kölcsönös lemondást, a három állam részéről pedig Magyarország fegyverkezési jogai egyenlőségének elismerését jelenti. Egyes más, még tárgyalás alatt levő kérdések, amelyeknek célja, hogy előkészítsék a jószomszédi kapcsolatok kifejlődését Magyarország és a kisantant három állama között, még nem nyertek megoldást és így ezeknek az egyezményeknek közzététele még nem történhetett meg. Mégis a kisantant három állama és Magyarország megegyeztek abban, hogy egyidőben Bledben a kisantant államok állandó tanácsa és Budapesten a magyar kormány azonos közleményt adnak ki, leszögezve az említett tárgyalások jelenlegi állását és örömeiket fejezve ki a már elért, jelentékeny eredmények fölött. Az állandó tanács kifejezi azt a reményét, hogy hála a kölcsönös bizalom és egyetértés szellemének, amely számot vet nemcsak a szóbanforgó államok, hanem az egész Dunavídek érdekeivel is, a teljes megegyezés megvalósítása nem fog késlekedni.

Magyar hivatalos jelentés az ideiglenes megegyezésről

Budapest, aug. 24. A magyar kormány a kisantant államok és a Magyarország között létrejött megegyezésről a következő közleményt adta ki:

„Azok a tárgyalások, amelyek egyrészt Magyarország, másrészt Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia között a múlt év óta folytak, abból a közös vágyból kifolyólag, hogy az utóból elhárítsanak a Magyarország és a fent említett három állam közti jó szomszédi viszony kifejlődését zavarni alkalmas tényezőket, ideiglenes megállapodásra vezettek. E megállapodások Magyarország fegyverkezési egyenjoguságának a fentemlített három állam részéről történt elismerését és Magyarország, valamint a szóbanforgó három állam közt mindennemű fegyveres erőszakról való lemondást tartalmazzák. A megállapodások tető alá hozatalát megelőző megbeszéléseknél az összes egyéb kérdések, amelyeknek megoldása a dunai államok viszonyát kedvező módon befolyásolná, szintén beható és jóindulatu megfontolás tárgya volt. A fent említett államoknak a kérdéseket illető magatartását leszögezve nyilatkozatai előkészítették, de végleges formájukban nem voltak lefektethetők. Remélhető, hogy mielőtt a fennálló nehézségek át-

hidaltattak, e kérdésekre irányuló tárgyalások kedvező befejezést nyernek és a létrejött megállapodások, valamint a szóbanforgó nyilatkozatok egyidejűleg közzé fognak tétetni.”

Módosítja a kormány a nemzeti munka védelméről szóló törvényt

Az egyes szakminisztériumok a következő nagyfontosságú törvények átdolgozásával, illetve módosításával foglalkoznak jelenleg:

közgazdasági életünk, különösen pedig az ipari és mezőgazdasági termelés fokozását célzó új törvények,

új ipari és iparfejlesztési törvények kidolgozása,

az érvényben levő nemzeti munkavédelmi törvény megfelelő átdolgozása,

a külkereskedelmünk szabadságát fokozatosan visszaállítani hivatott új rendelettörvények,

az új vasúti tarifa nomenklaturájának és díjtételének megállapítása.

Ezek a törvénymódosítások és új törvények előreláthatólag még az ősz folyamán törvénybe lépnek.

Csak román állampolgár lehet kereskedő

Bucuresti, aug. 24. A Timpul értesülése szerint a nemzetgazdasági minisztérium részéről kiküldött bizottság elkészítette a törvényjavaslatot, amely sze-

rint a jövőben a kereskedelmi foglalkozást csak román állampolgárok üzhetnek. Idegen állampolgárok csak abban az esetben kaphatnak engedélyt,

ha származási országukban a román állampolgárok hasonló elbánásban részesülnek és ha a nemzetgazdasági minisztérium külön engedélyt ad.

Három év a hamis illetőségi bizonyítványokért

Szatmár, aug. 24. Beszámoltunk arról a sikkasztási és közokirathamisítási bűnperről, amelynek Velnita Vasile hiripi segédjegyző, Lebovics Izidor kereskedelmi ügynök, valamint Weinfeld Mózes, Friedman Jakab, Weil Jenő és özv. Stern Dávidné a vádlottjai. Ez

utóbbi négy egyént azzal vádolták, hogy Lebovics közvetítésével Velnita által kiadott hamis illetőségi bizonyítványokat felhasználták.

A törvényszék déli 12 óra-kor hirdette ki az ítéletet, amely szerint Velnita Vasile 3 évi fogházra és 3000 lej pénz

büntetésre, Lebovicsot 2 évi fogházra és 5000 lej pénzbüntetésre, Weinfeld Mózes, Weil Jenő és özv. Stern Dávidné 6-6 hónapi fogházra ítélte. Friedman Jakabot büntelemény hiányában felmentették.

Dr. Maioreanu királyi ügyész elrendelte Lebovics Izidor azonnali letartóztatását, ami meg is történt.

„Cseh légiót” alapítottak a temesvári külvárosban

A nagyváradi rendőrség fogta el a 16 éves „fővezért”

Döme József 16 éves temesvári illetőségű fiatalembert csavargáson érték és elfogták. A fiatalember a nagy piac barakjai között hárykolódott, ott töltötte az éjszakákat, a tegnapi razzián elfogták és felkísérték a rendőrségre. Odafenn rövidesen kiderült, hogy a fiatalembert már keresik. A temesvári rendőrség már átiratban értesítette a rendőrségeket, hogy Döme József 16 éves ottani fiatalember megszökött szülei házából. Kérlik az elfogatását és haza toloncolását.

Egy verésért...

A fiatalember a bűnügyi osztály főnöke előtt áll. Kis kabát és knikeboker van rajta. Cipője nincs, mezitláb van. A knikeboker szembeszökően rongyos. A tulajdonosa nem világ utazó.

Tizenhatéves, de alig néz ki többnek tizenkettőnél. Fejletlen. Csak az arca elszánt. Látszik rajta, hogy már sokat élt át. A személyi adatait simán diktálja be. Szülei élnek. Apja Döme Sándor, foglalkozása: favágó. Még öt testvére van, a legnagyobb 22 éves, az már keres, köműves. A legkisebb 5 éves. Óvodába jár.

Neki magának eddig nem volt mestersége. Három elemi után kikerült az uccára. Azóta úgy él az uccán. Néha dolgozik is valamit, keres olykor. Többnyire azonban csavarog. A család felnőtt tagjai nagyon el vannak foglalva. Csaknem egy évtizedet keresztül elfelejtkeztek arról, hogy neki mesterséget válasszanak. A fiatalember el is szokott a komoly, rendszeres munkától. Összinte irtózással veszi tudomásul, hogy most mesterséget választottak számára: szabó lesz.

Az édesapja utánajár, megbeszéli a szegődtetés lehetőségeit és készen áll minden a munkába való belépésre. Erre azonban már nem kerül sor. Döme József megszökött.

— Miért? — teszi fel a kérdést a rendőrtiszt.

— Nagyon megvert az édesapám és nem akartam tovább tűrni.

— És egy verésért már otthagysz a szülői otthont?

— Ugy is szándékunkban volt eljönni. Csak én nem bírtam már tovább várni a többiekkel. Eljöttem előre.

A fiatalember nehezen beszél, minden szót külön kell kiszéni belőle. Lassanként azonban kiderül, hogy nem csak a verés miatt szökött és ő csak az előőrse, szökésre késztető kalandos kedvű társaságnak.

A „társaságunk” odahaza 10—12 tagból állott. Mind magamfajta 15—16 éves fiúk. Előbb nem volt semmi távolabbi tervünk, csak úgy összekeverültünk. Később azonban észbe jutott egyikünknek, hogy csinálni kellene valamit.

A „cseh légió” a temesvári külvárosban

— De nem tudtuk, hogy mit. Úntuk, folyton dolgozni, a mivel alig kerestünk valamit. Tenni szerettünk volna valamit. A fiúk több kalandos regényt olvastak, utazásokról, felfedezésekről. Láttuk, hogy ezekről le késtünk. Valami bátor tettet akartunk végbeinni. Erre csak egy alkalmas, a háború.

— Most mindenki a háborúról beszél. Elhatároztuk, hogy megpróbáljuk mi is a háborút. A fiúk több pártba szakadtak. Volt, aki Spanyolországba szeretett volna menni, mások egyenesen Kínába kívánczoltak. A kérdésen nem tudtunk megegyezni. A spanyoloknál egyesek Francohoz akartak állni, mások a köztársasághoz akartak csatlakozni.

— A japánoknál meg egyiket sem bírtuk pártolni. Azt mondták, hogy a „sárgák” nem szeretik a „fehéreket” és akármelyik győz, csak ellenünk fordulnak a végén. Akkor hallottuk meg, hogy cseh-német háború is készül. És ez még ki sem tört. Elhatároztuk, hogy odamegyünk. Mire kitor a háború, mi már készen leszünk.

— És itt, mi is meg tudtunk egyezni. A németeket senki sem szerette közülünk. A környék tele van svábokkal, de soha sem lehetett keresni tőlük egy lájt sem. Inkább a

Sportvonal Budapestre

szeptember 7—13

Utlevél és vízum nélkül

csak személyazonossági igazolvány szükséges

Lei 1340

Információk a

**WAGONS-LITS/COOK
és EUROPA**

menet/egyirodákban

Oradea, Bulev. Regele Ferdinand

A különvonal utasai Budapestén a

**„METROPOLE”-ba szállnak
Rákóczi-út 58. a város szívében.**

150 modern szoba 4— pengőtől, teljes penzión 9— pengőtől. Patinás konyha, kiváló konyha. Valódi ardeali Flekkenkülönlegességek. Estéként szegedi Farkas Józsa cigányzenekara, d. u. és este Virány-jazz. — Tánc. — Perényi Lili énekel.

másik uccába küldtek egy sváb fiúért, ha valami munka akadt, minthogy nekünk juttassanak egy pár fillért. Ezért elhatároztuk, hogy a csehekhez pártolunk és megalkotjuk a cseh légiót.

— Már hozzá is fogtunk a dologhoz. Utána akartunk nézni, hogy összegyűjtsünk valami holmit, amiben elmehetünk élelemről is akartunk gondoskodni. Ki volt osztva, hogy ki, mi után járjon. Azért is nem tudtam elmenni akkor a szabósághoz.

— Amikor azután apám rajtacipett és megvert, elhatároztam, hogy nem várok tovább, hanem nekivágok egye-

dől. De csak Váradig jutottam. Odahaza pedig közben felrobant az egész légió is. Az én eltűnéssel kipattant a dolog és szétzavarták a társaságot.

— Most már én is hazamegyek és beállok szabóinasnak. Így is, úgy is az lesz a vége. Megpróbálok, majd igyekezzek dolgozni.

Kissé rezignáltan mondja. De, nem nagyon elkeseredett. A nagy próbálkozásból a kalandokat már megkapta. A háborúról pedig, — amelyik még nincs is, — úgy látszik, le tud mondani. A bizonytalan háború helyett mégis jobb a biztos szabóinaság.

Milliósz tüzkár Istambulban

Istambulból jelentik: Tegnapi óriási tűz pusztított a Pera-negyed középpontjában levő francia gyarmati palotában. A palota emeleti helyiségében igen sok értékes olajfestmény, gobelin és egyéb értékes művészeti termék volt felhalmozva.

Büntet a Harmadik Birodalom

Lefejezték a sikkasztó varsói német konzult

Varsó, aug. 24. Szenzációs leleplezéseket közöl a Havas távirati iroda Blessmer varsói helyettes német konzul eltűnésével kapcsolatosan. Mint ismeretes, Blessmer nemrég váratlanul otthagya állomás helyét és nem is tért vissza Varsóba. A hírrel kapcsolatosan napvilágra került, hogy a követhelyettes nagyszögű pénzt

sikkasztott el a varsói nemzeti szocialisták segélypénztárából és ezért titokban Németországba szállították, ahol bünvádi eljárás indult ellene. A napokban aztár jólétiült körökben az a feltevés alakult ki, hogy Blessmer a vizsgálati fogásban öngyilkosságot követett el. Ma újabb szenzációként azonban kipattant a hét pecsét

alatt őrzött titok: a varsói volt német konzulhelyettes a sikkasztás elkövetése után egy különleges rögtönítelő bizottság halálra ítélte és közvetlenül a tárgyalás után bárdal végre is hajtották a halálos ítéletet. A kivégzésről természetesen nem adtak ki hivatalos jelentést — a nemzeti szocializmus tekintélyének érdekében.

Drámai elbeszélés a Strassburg melletti repülőkatasztrófa megrázó részleteiről

Halálos ágyán mondotta el borzalmas megfigyeléseit a repülőgép stewardesse

Strassburg, aug. 24. A francia-német határ közelében történt borzalmas repülőszerencsétlenségénél csak Kreterova Myria stewardesset tudták a gép roncsai közül élve kimenteni. Kreterova Myria eszméletlen állapotban került kórházba, ahol a fiatal leánynak mindkét lábát amputálni kellett. A műtét megtörtént anélkül, hogy Kreterova Myria eszméletét visszanyerte volna. Vasárnap, a hajnali órákban Kreterova Myria visszanyerte eszméletét s megdöbbentő részleteket mondott el a borzalmas katasztrófáról. A vallomás, melyet hatósági személyek előtt tett meg, nyilván annyira kifárasztotta a rettenetes izgalmon átesett leányt, hogy valószínűsége után ismét elvesztette eszméletét, majd röviddel később a kórházi ágyon meghalt.

Negyvenhét percig volt a rettenetes katasztrófa után Kreterova Myria eszméletlen. A gyönyörű leány meghalt anélkül, hogy tudta volna, hogy mindkét lábát elvesztette.

A repülőgép szerencsétlenségeknél eddig még alig volt példa arra, hogy a borzalmas tragédiának koronatanuja legyen. A felrobbant vagy lezuhant gépek valamennyi utasa elpusztult, nem volt senki, aki a robbanást, vagy zuhanást megelőző pillanatokról beszélhetett volna.

A gépben tízerhárom utas volt — kezdte megrázó vallomását pár perccel halála előtt a fiatal stewardesse. — Az utasok a legnagyobb nyugalommal ültek a helyükön, beszélgettek, olvasgattak. Én, a büféasztal előtt almát hámoztam Haid Grif filmszínésznő kérésére. Akkor már három óra óta zavartalanul repültünk és tudtuk, hogy közeledünk Strassburg felé. Igaz ugyan, hogy szinte folyvást ködfelhők között törtetett előre óránként 282 kilométeres sebességgel a nagy utasgép, de egyetlen rázást sem éreztünk, még az sem érdekelt bennünket, hogy milyen magasan járunk. Mikor állva a büféasztal előtt hámoztam az almát, hirtelen egy irányzatos dörrenést hallottam, úgy éreztem, hogy valaki átnyalábol és kidob az ablakon. Elájultam...

— Még arra emlékszem, hogy az utasgép első páholyában ülő hölgyek mintha egymásra buktak volna, de kiáltást, sikoltozást nem hallottam, az egész szerencsétlenség pillanat műve volt...

Kreterova Myria befejezte vallomását. Behunyta szemét

és pár perccel később meghalt. A strassburgi szerencsétlenség okát egyébként nem tudják kideríteni: örök rejtély marad, hogy a híres Brabenec pilótakapitány három ezer méter magasságból miért szállt le gépével hatszáz méterre akkor, amikor még nem kellett landolnia és ott, amerre járt, hatszáz és ezer méteres hegyek

vannak! Amikor a strassburgi rádióállomás Brabenec szerencsétlenül járt rádiótisztjától, Soukup Bernádtól arról értesült, hogy a gép a magasságból hatszáz méterre szállt le, azonnal ment a rádióüzenet:

— Az Istenért, haladéktalanul merjenek fel 1500 méterre!

Ezt a parancsot azonban Bra

A külföldi lapok külön kiemelik milyen pompával fogadták Németországban Horthy Miklóst

Páris, aug. 23. A Havas-ügynökség jelenti: Horthy Miklós magyar kormányzó és felesége, valamint kísérete ma délelőtt felszállt a Patria motorosra, hogy Hellenland szigetére hajózzon. A Patria a világ legnagyobb motoros hajója és ez az útja a legelső. A forgalomnak csak Horthy látogatása után adják át. A Patria délre érkezett útja céljához. Délután három órákor a magyar kormányzó bevonult Berlinbe. Az utvonalon leírhatatlan tömegek állottak sorfalat. A kor-

mányzó a birodalmi elnöki palotába hajtatott, ahol Hirdenburg egykori szállását rendezték be számára.

Az angol lapok hasábos tudósításokban számolnak be a kormányzó németországi látogatásáról. Megjegyzik azt is, hogy a Horthy tiszteletére rendezett ünnepekre határozottan demonstratív jellegűek van. A kormányzó tiszteletére rendezett flottagyakorlat például a legnagyobb, e nember tartott gyakorlatok között, amit csak a világháború óta

tartottak.

A párisi lapok szintén a fogadtatás demonstratív voltát veszik észre. Az olasz lapok kiemelik, hogy Prinz Eugen megkeresztelése voltaképpen szimbólum, mert a német hajó olasz hős revét viseli, amit most magyar hölgy keresztelt meg. Ez az összefogás szimbólum a három nép között.

A lengyel sajtó szintén kiemeli, hogy a német-magyar barátkozás jelentősége, mily fontos.

Megszökött a botosanii törvényszék panamista főtisztviselője

Hamisítások, visszaélések történtek a kereskedelmi szekción

București, aug. 24. A botosanii törvényszék főtisztviselője: Gheorghe Savescu prim-grefier eltűnt a városból. A törvényszék kereskedelmi szek-

ción eszközölt vizsgálat során ugyanis kint, hogy a csőd és kényszerezegységi ügyekben súlyos visszaéléseket követtek el a letétek kezelésével és ira-

tok őrzésével kapcsolatban. M. Lica ismert botosanii bankárt hamisítás gyanúja miatt letartóztatták.

Boldogtalan szerelme miatt meg akarta vakítani szerelme cselédleány

Pozsonyból jelentik: Stolf Stefánia 24 éves kisipényi származású pozsonyi cselédleány, aki jelenleg vizsgálati fogságban van, beleszeretett Kucseravi Mihály nős pozsonyi kikötőmunkásba. A leány állandóan féltékenységi jeleneteket rögtönzött és nem tudott belenyugodni abba, hogy Kucseravit nem csak ő szereti és nem tudja egyedül magáénak. A szerelmes cselédleány azért kitervezte, hogyha Kucseravi valami képpen megsérülne és ápolni kellene őt, akkor min-

dig a közelében lehetne, mert a felesége nem ápolná. Később kigondolta, hogy a legjobb az lenne, ha Kucseravi megvakulna, mert akkor állandóan kíséretné kedvesét. A féltékeny természetű cselédleány végül is elhatározta, hogy lugkőoldattal megvakítja Kucseravit. Ez év július 6-án este, amikor Kucseravi kijött a Zsidó uccán lévő lakásából, a szerelmes cselédleány lugkőoldattal leöntötte kedvese arcát, aki jobb arcán megsérült és jobb szeme világát is elvesztette. A leány

tette után letartóztatták és azóta vizsgálati fogságban van.

Ügyét most tárgyalta a pozsonyi kerületi bíróság Krotek tanácsa. A leány sirva tett vallomást a bíróság előtt és boldogtalan szerelmét hozta fel mentésül.

A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével enyhe ítéletet hozott, a vádat csak vétségre minősítette és egyhónapi s tiznapi fogházza ítélte feltétlenül.

Az ítéletet a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették.

Fakult, piszkos, fényes ruha

az embert megundorítja!

Vigye gyorsan a

MERCUR-ba

festésre és tisztításra

Piața Mihai Viteazul 14

benec már nem kapta meg: közben a repülőgép összeütöztött egy sziklával.

HLINKÁVAL A SZEGEDI CSILLAGBÖRTÖNBEN

Egy temesvári párbajvétséges „rab” visszaemlékezik az elhunyt szlovák vezérre

Temesvár, aug. 24. Időszerű eseményekről beszélünk: a világ izzó és halk történéseiről. Hlinka Andrásnak, a szlovákok vezérének halála is szóba kerül s ekkor a társaság egyik tagja, St. J. volt tűzerőhadnagy és egykori becskereki vállalkozó, egész váratlanul megjegyzi:

— Szép kort ért meg az „öreg”. Hetvennégy év, akár-milyen viharos életben is telt el — irigylendő. Hlinka András harminc évvel ezelőtt ruganyos testtel láttam hintázni a korláton és láttam kemény, egészséges, ellenálló fizikumra valló izmait. Nagy politikus volt — de jó tornász is.

A beszélgetés most hirtelen átcsap Hlinkára. Kórusban kérdezzük:

— Hol tette ezt a megfigyelést?

— A szegedi csillagbörtönben — hargzott a válasz.

— Szóval abban az időben együtt ült a szlovák népvezérrel? Ha így áll a dolog, akkor újabb adatokat tudhatunk meg Hlinka életéről.

— Hagyjuk ezt — feleli Hlinka volt fogolytársa és idegesen rácsálja a szája szögletébe mindig ottcsüngő szivarcsutkát. Majd hozzáteszi:

— Ha a csillagbörtönben eltöltött napokról akarnék beszélni, akkor azt is el kellene mordanom, miért ültem én is ott. Ennek az oka pedig a mult romantikus emlékei közé tartozik...

— Hlinka kedvéért szívesen végighallgatjuk ezt is.

— Na jó, hát röviden. Van, aki tudja is: párbajvétséget ültem. Persze nőügy... Ugy hiszem, harmadizban ítélték el akkor kétheti államfogházra. 1907-ben volt, de nincs kizárva, hogy egy évet tévedek. De arra emlékszem, hogy izzó nyár fogadott a szegedi csillagbörtönben. Akkor éppen „holt-szezon” volt, amit a csillagbörtönben úgy értelmeztek, hogy kevés politikai és párbajvétséges fogoly ült. Összesen hatan voltak ilyenek, a rózsahegy-i orvos és egy szlovák vasúti pályőr, ezeknek a revére már nem emlékszem, mint politikai elítéltek és Dudás debreceni joghallgató, egy pesti földbíró, végül jómagam, mint párbajszereplők.

— Mindnyájunknak külön szobánk volt, kellemes berendezéssel. Majdnem hotelszerű komfortban éltünk, az ebédet az ipar- és fémiskolából hozattuk iger olcsón és az ételhez járt egy liter bor is. Persze, a bor elfogyasztottuk a fémiskolából hozott alkoholisták által megvásárolt másoknak. Reg-

gel nyolckor keltettek fel, ezután következett a reggeli, majd az udvaron körsétán vetünk részt. Ez mindenkire kötelező volt. Már az első séta alkalmával megpillantottam Hlinka András, amint reverendában, hátratett kezekkel sétált a többi foglyokkal. Ő volt mindnyájunk között a legjellegzetesebb egyéniség, magas, aszkéta megjelenés, markáns arc, nyugodt, kimért lépés. Mindenkinél a szeme rajta csüngött, hallottuk, hogy a szlovák nép szabadságáért küzd s hogy a véres csernovai sortűz után, amelyet a szlovákok és a csendőrök összetűzése váltott ki, a rózsahegy-i orvossal és egy pályőrrel együtt le tartóztatták s a csillagbörtön-

be vetették. Hlinkát ekkor két és fél évi börtönre, a rózsahegy-i orvost egy évre, a pályőrt pedig hat hónapra ítélték.

— Bár akkoriban sokan nem voltunk kellőképpen tájékozódva politikai célkitűzéseiről, mégis puritán viselkedésével, mindnyájunk tiszteletét váltotta ki. Hlinka a csillagbörtönben való tartózkodása alatt, így a körsétákon is, igen zárkózott volt. Alig beszélt valakivel, kivéve két szlovák eszme- és sorstársát. A séta után mindig a tornahelyre ment s az udvaron levő korláton tornászni kezdett. Sohasem hagyta ki napi műsorából a tornát s mi csoportban néztük, hogyan hajtja végre szebbnél-szebb merész mutatványait.

Kétféle én is beszéltem vele, persze nem érintettük egymás ügyét s különben is Hlinka közelségében a legjobb társalgó is hallgatásra volt ítélve. Egyszer Dudás párbajvétséges joghallgató társaságában beszéltem Hlinkával s ekkor Dudás, aki csupán két hetet ült, türelmetlenül jegyezte meg:

— Lassan telik az idő, plébános uram, olyan nehezen mulik el ez a tízenegy nap!

Mire Hlinka mosolyogva válaszolt:

— Mit szóljak én, akinek harminchárom hónapot kell itt ülnöm.

Dudás fiatalos hévvel vágott vissza:

— Igen, de főtisztelendő uram meg is érdemelte.

Hlinka mosolya komolyságra árnyult és elnémult. Nem válaszolt semmit, meghajította magát és elvonult cellájába, ahol csupán szlovák fogolytársait fogadta. Sokat olvasott, írt és dolgozott a szegedi fogóság ideje alatt is.

Persze az akkori harcos, idealizmussal telt, fiatal népvezér nem tudta, hogy a végső harcban már nem neki jut a nagy szerep...

Porráégett egy nagy olasz selyemgyár

Milánóból jelentik: Sondrióban az éjszaka hatalmas tűzvész pusztított, amely teljesen elhamvasztotta a Fossati selyemgyárat. Az anyagi kár több, mint hétmillió lira.

Felakasztotta magát egy 86 éves öregasszony

Megrendítő öngyilkosság történt az éjjel a Szociális Munkás Társaság által fenntartott Öreg Nők Otthonában, a Sarguna-ucca 162. szám alatti házban. Az intézet egyik ápolója, özv. Pozda Jánosné, aki már harmadik éve lakik az otthonban az utóbbi időben többször

panaszkodott társainak, hogy gyógyíthatatlan betegségben szenved, de semmivel sem árulta el, hogy milyen végzetes tette készül. Vasárnap este megvacsorázott, majd szobájába tért s annak ajtaját magára zárta. Éjjel valószínűleg ismét nagy fájdalmai voltak és emi-

atti elkeseredésében — esetleg pillanatnyi elmezavarásban —, az ajtókilincsre felakasztotta magát. Az életunt 86 éves öregasszony holttestét reggel találták meg, miután a személyzet kopogtatására sem nyitott ajtót s kénytelenek voltak fel-törni azt.

Mérget ivott és meghalt egy szerelmespár

Budapest, aug. 24. Tegnap este a Mozdony-ucca 50. számú házban öngyilkos lett Deák Bárdos Andor negyveréves adó tisztviselő és Negrelli Gizella huszonegy éves leány. Az öngyilkosságot későn fedezték fel úgyhogy mire a mentők megérkeztek, már halott volt mind a két ember.

A rendőri vizsgálat a kettős öngyilkosság hátteréről eddig a következőket derítette ki:

Deák-Bárdos Andor a főváros I. kerületének adóügyi osztályán volt tisztviselő. Már régebben megnősült és házasságából két gyermeke született. Egy időtől fogva elhanyagolta feleségét és beleszeretett kol-

légájának, Negrelli Józsefnek Gizella nevű feltűnően szép leányába. A kapcsolat egyre mélyült és Deák-Bárdos Andor sűrűn feljárt Negrelliek lakására is. Negrelli Józsefnek nem tetszett, hogy leányának nős, kétgyermekes családapa udvarol. Nem is titkolta kifogásait s akkor leánya megígérte, hogy szakítani fog a férfival. A szakítás azonban nem következett be. Amikor Deák-Bárdos édesanyja a Mozdony-ucca 50. számú házban vett ki lakást, a férfi itt találkozott titokban szerelmével, Negrelli Gizellával.

— Azon délután a szerelmespár itt találkozott a Mozdony-uccai lakásban. Ott óráról

kezdve egyedül maradtak mert Deák-Bárdos Józsefné el-távozott otthonról. Csak este féltíz órakor tért haza az idős uriaszony. Meglepte, milyen mély csend van a lakásban. Rosszat sejtett és fellármázta Kulcsár József segédházfel-ügyelőt, aki szólott a rendőr-nek; így fedezték fel az öngyilkosságot.

A vizsgálat szerint Deák Bárdos Andor és Negrelli Gizella 200 grammos orvosi üvegből ismeretlen mérget it-tak. Bucsulevél nem maradt de a körülményekből arra lehet következtetni, hogy szerelmesek közös elhatá-mentek a halálba.

Naposoldal

Ez a vád: a férfiak mind egyformák.

A vádlók természetesen — nők.

A vád indoklása a következő: Sokat beszélnek a szerelemről, teóriákat állítanak fel, problémaként tárgyalják és nem veszik észre, hogy ezáltal az élet legszebb illúzióját tantárggyá degradálják. És mihelyt tantárgy, mindjárt unalmas.

Dicsékvők. Azzal próbálják növelni vonzóerejüket, hogy elbeszélnek hódításaikat. A ravaszabja a barátnőnek meséli el, így adja postára a címzettnek, aki azonban ettől nem esik elragadtatásba, hanem azt a következtetést vonja le: a férfi dicsékvő, tehát nem titoktartó. Rossz pont.

Felolvassák verseiket, bár gyengék. Ezzel csodálattal, elismeréssel kívánnak kelteni nagybecsű személyű iránt és nem gondolnak arra, hogy éppen a nők azok, akik csodálatra vágyanak.

Elveik vannak. Minél jobban hangsúlyozzák férfias voltaikat, annál több elvük van. Borzasztó. — Mit kezdjenek a nők a pedánsnak ígérkező férfakkal, mikor inkább azt várják, hogy szerelmükben örültségeket kövessenek el értük. De elveik vannak. És mégis csodálkoznak, hogy hiába udvarolnak.

Közlékenyek. Közlékenyek, mint a gyermekek. Életgyónással udvarolnak, széteregetik multjukat gyermekkoruktól, csecsemővőluktól kezdve, beszámolnak legkisebb lelki patthasúkról is és nem gondolnak arra, hogy így semmi teret sem hagynak a nők fantáziájának, még csak szebbnek, jobbnak, nemesebbnek sem képzelhetik a valóságnál, amikor legszívesebben féltéseket látnak bennük.

Lomposak, legalább is hanyagok az öltözetükre, mivelhogy ők a teremtés koronái, akik igazgatják a világot, kiknek agyukban percekint sokkal több értékes gondolat bugyborékol, semhogy ilyen kicsinyes, nőies dolgokkal törődhetnének, mint öltöztékük rendes volta. A sok okos gondolat bugyborékolásából egy kimaradt, nevezetesen az, hogy a szerelem napjai, hetei, hónapjai, évei az ünnepnapok sorozata, illik, hogy legalább ebben az időben külsőnk is ünnepi legyen. Dehát ő a teremtés koronái...

Könnyen sértődnek, egyetlen árva megjegyzésből amely más férfi sikerére, jó tulajdonságára vonatkozik, nyomban negatív kritikát fogadcsolnak maguk számára, nyomban azt hiszik, hogy másnak a dicsérete, vád, kifogás ellenük. A nagyon könnyen sértődő férfiak között akad olyan is, aki

Kisíklott a bukaresti személyvonat két kocsija a sinajai állomáson

Sinaiából jelentik: Szerencsére könnyű kimenetelű vonat-kisíklás történt a sinajai vasúti állomáson. A 3004. számú Bucurestiből jövő személyvonat utolsó két kocsija a bejáratnál kiugrott a sínek közül. A hatalmas lökés és nagy riadalmat keltett az utasok között

akik közül az egyik meghuzta a vészféket és ezzel elejét vette a komolyabb szerencsétlenségnek. Néhány utas azonban, akik a vágányról kiugrott kocsik ablakain át igyekeztek menekülni veszélyesnek látszó helyzetükből, így is könnyebb sérülést szenvedett. A hatóságok és a vasut vezetője a vonat kisíklás ügyében megindította a vizsgálatot, amelynek során megállapítást nyert, hogy a bejáratnál váltó önmagától csapódott át a szerelvény utolsó két kocsijának alá a sínek alá és így a balesetet nem terheli felelősség a vasúti személyzetet.

Tizenegyezernyolcszáz lejért utiára engedte egy kolozsvári közrendőr a betegséghelyző-pénztár egyik betörőjét

A megtévedt rendőrt letartóztatták s harmincnapos vizsgálati fogságát már a törvényszéki vádtanács is jóváhagyta

Kolozsvár, aug. 24. Annak idején részletesen beszámoltunk a kolozsvári betegséghelyzőnél történt betörés tettesének elfogatásáról. A letartóztatott Crisan Teodor piaci árus és Csepei Gyula többszörösen körözött betörő a vizsgálóbíró előtt beismerő vallomást tettek és részletesen elmondották, hogyan követték el a vakmerő rablást.

Csepei vallomása szerint a betörést Crisan egyedül követte el, ő ezalatt az épület előtt őrködött. Jóformán azt sem tudta, hol törnek be. Amikor Crisan kijött az épületből, — vallotta Csepei — a kapu alatt megosztottak a pénzen s mind egyikük más-más irányba indult el. Csepei egy irattáskában cipelte a neki jutott aprópénzt s amikor el akart haladni a közelben szolgálatot teljesítő egyik rendőrszem mellett, a rendőrnek feltűnt a gyanús csomag, melyet hóna alatt szorongatott. Feltartóztatta Csepeit és felszólította, hogy igazolja magát. A betörő erre előrántotta revolverét és a rendőr mellének szegte. A rendőr rá akarta vetni magát, de a fegyver csöve továbbra is fenyegetően meredt rá s nem mert megmozdulni. Csepei a táskából elővett egy pénzeszsákkot, amely tizenegyezernyolcszáz lej tartalmazott s odaadta a rendőrnek:

— Tedd el és hallgass — mondta a rendőrnek —, mert ha megtudjuk, hogy elárultál, lelövünk.

A rendőr elvette a pénzt s tovább engedte a betörőt. Amikor Csepei a fenti esetet elmondta a vizsgálóbírónak, az

a vélemény alakult ki, hogy meséjével hátráltatni akarja a nyomozást. A vizsgálóbíró még is elrendelte, hogy a betörőt szembesítsék azokkal a rendőrökkel, akik akkor éjszaka a betegséghelyző pénztár épülete környékén szolgálatot teljesítettek. Csepei azonban nem ismerte fel büntetését a rendőrök között.

Annál nagyobb meglepetést keltett, hogy most jelentkezett a központi rendőrség bűnügyi osztályán Oniga Tanase közrendőr s letartóztatását kérte, előadva, hogy ő találkozott a betörés éjszakáján Csepei Gyula

lával. A betörő fegyvert fogott rá és ő félelmében elfogadta a pénzt. Másnap nem jelentkezett a pénzzel, mert az összeget szerette volna családjának juttatni. Később azonban lelkiismeretfurdalást érzett s elhatározta, hogy jelentkezik és ti redelmes, beismerő vallomást tesz.

A megtévedt rendőrt hétfőn átkísérték az ügyészségre s a vizsgálóbíró kihirdette előtte a harmincnapos vizsgálati fogságról szóló végzést, amelyet kedden már a törvényszéki vádtanács is jóváhagyott.

A magyar egyházak közös küldöttsége tárgyalásokat kezdett Dragomir fő kormánybiztossal

Bukarest, aug. 24. Silviu Dragomir, kisebbségi fő kormánybiztos kedden délelőtt fogadta a magyar iskolafenntartók küldöttségét. A katolikus egyházat Gyárfás Elemér dr. az Egyházmegyei Tanács világi elnöke Boga Alajos dr. kanonok az Egyházmegyei Tanács előadója és Nagy Jenő püspöki titkár,

a református egyházat Laár Ferenc és Ilyés Gyula tanügyi előadók képviselték, az unitárius egyházat Mikó Lőrinc dr. A küldöttség több fontos tanügyi és egyházi kérdést vitatott meg a kisebbségi fő kormánybiztossal. A megbeszéléseket ma folytatják.

Még mindig nem találták meg az eltűnt marosvásárhelyi kocsigyártót

Marosvásárhelyről jelentik: A városból hetekkel ezelőtt nyomtalanul eltűnt Bakk Márton kocsigyártómester. Az eltűnést követő nap, hozzátartozói levelet kaptak, melyben Bakk Márton, ki régen Erdély nagy hírű kocsigyártóiparosa volt, bejelentette, hogy anyagi

okok miatt kénytelen volt megválni családjától és miután súlyos helyzetéből nem talál más utat, öngyilkos lesz. A családtagok jelentették az esetet a rendőrségnek, mely nyomozást rendelt el az ügyben. A napokon át tartó nyomozás azonban eredménytelen maradt.

lenyeli a sértődést és elmarad. Vakok. Színvakok, ruhavakok, meg Isten tudja hányféle más vakságban szenvednek. A nő megváltoztathatja százszor a frizuráját, nem veszik észre, arra a legzseniálisabb férfi sem emlékszik, hogy legutóbb milyen ruhában volt az ideál-

ja. Így a nő izlése, izlésének finomsága kárbavész, értéktelennül marad, ami ha nem is eget, földet rázó fájdalom, de hiányérzés, szomorúság.

A férfiak mind egyformák — hangzik minduntalan a vád és ez a kis bűn-gyorslista még nem is öleli fel valamennyit.

Mi hát a tennivaló? Férfiak, nők levonni belőle a következtetéseket, megtalálni az engedékenység és alkalmazkodás hidját s ami talán még fontosabb, hamar összeállítani a másik listát, amelynek címe: A nők mind egyformák. Talán legközelebb.

A magyar Kuria jogerősen 3 évi fegyházbüntetésre ítélte Szálasit

Budapestről jelentik: A Kuria Török-tanácsa ma délből hirdetett ítéletet Szálasit Ferenc bűnperében. A Kuria úgy az ügyészség, mint a védelem részéről benyújtott semmisségi panaszokat elutasította és a tábla által kiszabott három évi fegyházbüntetést jogerőre emelte. A vizsgálati fogság beszámítására a Kuria a törvényszéket utasította.

80 lei ára aszpirinnel megmérgezte magát s meghalt egy helybeli uriaszszony

Augusztus 22-én hétfőn, furnatorilor uccá 4. szám alatti lakásán aszpirinnel megmérgezte magát Körösi Árpádné, ny. törvényszéki irodaigazgató felesége. Az 59 éves uriaszszony 80 lei ára aszpirint

vásárolt és a hatalmas mennyiséget egyszerre vette be. Az öngyilkosságot a házbeliek vették észre és az életunt aszszonyt beszállították a közkórházba, azonban segíteni már nem lehetett rajta: tegnap reg

gel meghalt. Körösi Árpádné bucsulevelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy nem bírja tovább az életet, amely semmi örömet nem nyújt számára. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Új rend a nyugdíjak fizetésénél

Nem összeg, hanem névsor szerint lesznek a fizetések

A nyugdíjfizetés határidejének közeledtével mindig megújuló élenkség tapasztalható a pénzügyigazgatóságon. A pénzügyigazgató mindent elkövet, hogy a nyugdíjak folyósítása a lehető leggyorsabban, a legnagyobb rendben és akadálytalanul történjék és ezért újabb és újabb módosításokat eszközölnek a nyugdíjfizetés gyors lebonyolítása érdekében. Most a nyugdíjasok egyesületének az elnöke Dan Pompiliu tanügyi inspektor fenntartja Cadariu pénzügyigazgatótól s kérte a pénzügyigazgatót, valamint Finant nyugdíjügyosztály főnököt, hogy igyekezzenek a nyugdíjfizetés terén új rendszert bevezetni. Dan Pompiliu határozott javaslatot terjesztett elő és ennek értelmében a jövőben gyökeresen megváltozik a nyugdíjfizetés rendje. A jövőben a nyugdíjakat nem az összeg nagysága szerint, hanem betűrendben és könyvszám szerint fizetik ki.

Első napon A—J betűig, másodikon K—S betűig, harmadikon S—Z betűig fizetik ki a nyugdíjasokat.

Az új rendelkezés szerint a nyugdíjasok számára a Szfaro veszky uccán, a pénzügyigazgatóság alsó kapuján lesz a bejárat. Itt katona tartja fenn a rendet és tizes csoportokban engedi fel a nyugdíjasokat a nyugdíj ügyosztályhoz, ahol megkapják a számfeltett nyugdíjkönyveiket. A nyugdíjkönyvvel egyidejűleg a tizes csoport öt tagja piros, a másik öt tagja sárga cédulát kap. A piros cédulával a II. percepción felállított pénztárhoz kell menni, ahol Bandics pénztáros fizet. A másik öt nyugdíjas a főpénztárnál kapja meg az illet

ményeit. Itt Molnár pénztáros fizet.

Aki az előírt napon nem je

lentkezik, az illetményeiért, az csak a nyugdíjfizetés végén kapja meg nyugdíját.

Cadariu pénzügyigazgató és Dan Pompiliu, a nyugdíjszövettség elnöke kéri a nyugdíjasokat, hogy tartsák magukat ehhez a rendhez, tartsák be a sorrendet és ezzel is segítsék elő a nyugdíjfizetés gyors és akadálytalan lebonyolítását.

SPORT

Fennmarad vagy megszűnik a NAC?

A NAC vasárnapi rendkívüli közgyűlése

A NAC elnöksége tegnap este ülést tartott, amelyen határozni akartak a NAC jövődő magatartása felől. Az elnök s az előállt helyzetben nem tudott dönteni és úgy határozott, hogy a végleges döntést a NAC tagjaitól teszi függővé. Ezért vasárnap délelőttre rendkívüli közgyűlést hívnak össze

A tárgysorozat egyetlen pontja: fennmarad-e a futballszakosztály, vagy sem? A NAC elnöksége kéri a NAC tagjait, és hivat, hogy ezen a sorsdöntő gyűlésen minél nagyobb számban vegyen részt, hogy valóban kitűnjék a NAC híveik tényleges óhaja.

Törekvés-Olimpia vasárnap

Vasárnap indul a B. Divízió és Nagyváradon a Törekvés lép első alkalommal a porondra. Ellenfele a satumarei Olimpia lesz. A Stăruința kihasználja a multheti tapasztalatokat és több új játékost szerepeltet a csapatban. Többek között most fog szerepelni az új

kapus is, akit most igazol le a Törekvés. Az Olimpia — a tavalyi A. Divíziós együttes — jó formában van és most főlényesen nyerte a satumarei körmérkőzést. A mérkőzés 5 órai kezdettel a Károly pályán kerül lejátszásra.

— Ujból kalandos suhancozat fogott el a rendőrség. A múlt hét folyamán jelentették, hogy a rendőrség elfogott egy temesvári 16 éves fiatalembert, aki megszökött a szülői háztól. Tegnap ismét két csavargó gyereket fogott el a rendőrség. V. C. 17 éves és I. B. 14 éves gyerekek elcsavarogtak hazulról és nem is akartak visszatérni. A csa

vargó gyermekeket őrizetbe vették és átkísérték a fiatalkoruak bíróságához. A fiatalkoruakat javítóintézetbe utalják.

Cukrászoknak tortalap, papírtálca, mignon papirok, papírszalvéták nagy választékban a egolcsóbban Pásztor Ede cég papírárubázában.

Felhívás az olvasóhoz!

Felhívjuk olvasóink figyelmét lapunk mai számára. Napjaink sulyos eseményei megkívánják mindenkitől, hogy minél bővebben legyen tájékozódva a világon történetekről. Az újságolvasás ma nem passzió, hanem az élet követelménye, hogy bőven és teljesen tájékozva legyünk mindarról, ami körülöttünk történik. A Magyarság elhatározta, hogy ezenül az eddigi vasárnapi 8 oldalas számon kívül egyszer egy héten bővebb terjedelemben lép az olvasó elé, hogy teljesítse első kötelességét, mely az olvasó bő informálása. A nagyobb, nyolc oldalas terjedelmű lap ára 2 lei. Hisszük, hogy olvasóink megértik szándékunkat és támogatni fognak bennünket, melynek ellenszolgáltatása nívósan szerkesztett gyors és pontos hírszolgálatot ellátott lapunk.

Inspekciós gyógyszerárak

Csütörtök, aug. 25.

Pacala, Bulv. Regele Ferdinand 2.
Szent László, Piața Bisericii 1.
Cleopatra, Str. Avram Iancu 2. Tel. 1515
Madonna, Str. Starovetky 1. Tel. 1408
Szent Ferenc, Cuza Vodă 24. Tel. 1747

— SZINHÁZI ELODAS. VANK NÉNI JAVARA. Vank neni, a színház egykori színésznője és sugónője, sulyos nyomorban van. A helybeli színészek elhatározták, hogy Vank neni felsegélyezésére előadást rendeznek. Az előadás vasárnap lesz a Katholikus Körben. A „Tatárjárás” kerül színre. Remélhetőleg a közönség segítségével fog sietni Vank neni és az előadást zsufolt háznézi majd végig.

Makulatura újságpapír kapható kis és nagy mennyiségben Pásztor Ede cégnél Piața Mihai Viteazul 4.

— Újabb 31 margittai állam polgárságot ismert el a törvényszék. A törvényszék harmas szüreti tanácsa ma délelőtt újabb 31 margittai állam polgárságot ismert el a felebezési eljárás során. Az elismert állampolgárságok a következők: özv. Schvarcz Hermanné, Stern Gyula, Stern Dezső, özv. Schvarcz Jakabné, Wollner Dezső, Winkler Ede, Wolf Chascal, Weisz Teréz, Wachsmann Martin, Weisz Bernath, özv. Weisz Károlyné, Weisz Aron, Weisz Ignác, Weisz Irén, Lichtmann Zsigmond, Lőrincz Béla, Klein Samuel, Weisz Márton, Ehrenfeld Samu, Goldstein Aron, Grosz Lipót, Grosz Izsák, Lettman Márta, Leichtman Dávid, Mann Kálmár, Márton Ferenc, özv. Mann Adolfné, özv. Mann Floriánné, Marn Nándor, Mihály Ferenc, özv. Lőrincz Józsefné. — Egy ügyben a törvényszék elhalasztotta a döntést.

Hamis százasokkal fizette a perceptor a nyugdíjasokat -- a rossz pénzt féláron visszavásárolta

Érdekes bünper a nagyvárad-i ítélőtábla előtt

Nagyvárad, augusztus 24. -- Külön rendelet törvény intézkedik arról, hogy a közpénzsikkasztási bűnpörök soronkívül kötelesek letárgyalni a bíróságok. Addig is, amíg a táblai büntető-tanácsok megkezdik működésüket, külön törvényszéki, másodfokon pedig táblai tanácsok tucatjával tárgyalják az olyan pereket, amelyekbe hűtlen kezeléssel, vagy sikkasztással vádolt községyi jegyzők, perceptorok vagy más állami funkcionáriusok a vádlottak. -- A minisztérium színté

hetenként kér kimutatást a bíróságok által letárgyalt közpénzsikkasztási perekről.

A bíróságok a legtöbb esetben a büntetés maximumát alkalmazzák, mert a cél az, hogy példát statuáljanak és minden köztisztviselő tudatába bevéssék, hogy az adófizetők pénzét nem lehet büntetlenül ellopni.

Féltucat sikkasztási per

Az elmúlt héten a tábla szűneti tanácsa előtt ismét egy féltucat közpénzsikkasztási per volt tárgyalásra kitűzve. A legtöbb ügyet azonban formai okokból kénytelen volt elhalasztani a bíróság.

Marchis Iuliu Stramtura (Máramaros-megye) községbeli tanítót az iskolaszék jelentette fel, mert a községi iskola 2000 leies házibérét felvette, de nem fizette ki a házigazdának. A máramaroszigeti törvényszék a tanítót három navi fogházbüntetésre ítélte. A tábla azonban megállapította, hogy nem sikkasztásról, legfeljebb hitelezési csalásról lehet szó és -- miután a feljelentést az új büntetőtörvénykönyv értelmében nem ismételték meg -- felmentette a vádlottat.

Hamis százasokkal fizette a nyugdíjasokat

A következő ügy: Popescu Gheorghe szatmármegyei perceptor, Grigore Miclaus és Florian Cionca adóvégrehajtók bűnpöre. A vádirat szerint Brad községben a perceptor

tudatosan hamis százasokkal fizette a nyugdíjasokat.

Amikor azután a nyugdíjasok visszahozták a pénzt, amit senki sem akart elfogadni, a perceptor és társai

50 lejével vásárolták vissza a hamis százasokat.

A nyugdíjasok végül is feljelentést tettek a perceptor és a két adóvégrehajtó ellen. Az ügyészség vádiratot adott ki

és a törvényszéki főtárgyaláson a nyugdíjasok súlyosan terhelő vallomást tettek. Elmondották, hogy már a fizetésnél észrevették, hogy a perceptor hamis százasokat akar a nyakukba szőni.

Egészen sárga pénzdarábokkal fizetett, amelyekről méterestávolságból lárták, hogy hamisak.

— Mit csináljunk ezzel a rossz pénzzel? -- kérdezték a nyugdíjasok.

— Dobják a kanálisba, vagy égesék el -- válaszolta a perceptor vádlói szerint.

Hosszas kapacitálás után azután két nap múlva visszavette a hamis százasokat -- 50 lejjével.

A szatmári törvényszék a három vádlottat fejenként

2-2 évi börtönbüntetésre ítélte.

Felebbezés folytán került azután az ügy most a nagyvárad-i tábla elé. A perceptor itt újabb védekezéssel állott elő. Taruk kihallgatását kérte, nézve, hogy

a hamis százasokat ő is adóban kapta és hiába intézett felterjesztést feletteseihez.

hogy mit csináljon a rossz pénzzel, de nem kapott választ.

Bizonyítási kívánta továbbá azt is, hogy a nyugdíjasoknak azt mondotta, hogy ha nem tudják a százasokat elkölteni, két nap múlva elfogadja adóban.

A tábla helyt adott a bizonyítás kiegészítésére irányult kérelemnek és a bejelentett tanukat -- nagyobbreszt pénzügyi tisztviselőket -- a szatmári törvényszék útján kihallgatták. A védelem által bejelentett taruk nagyobbreszt kedvező vallomást tettek.

Ítélet augusztus 30-án

Ezen a héten a tábla előtt is végleges stádiumba jutott a bünper és elhangzottak a perbeszédék is. Constantinescu Constantin táblai szekcióügyész a büntetés súlyosbítását kérte,

dr. Zăciu Felician szatmári ügyvéd, védő, pedig védelem felmentését.

A tábla a jövőhéten, augusztus 30-án hirdeti ítéletet.

Ismét egy ostoba hollywoodi valóper

Lupe Velez elvált Johnny Weismüllertől, mert az „imádatraméltó vadállat” keveset verte

„Különbén is csak üvöltöni tud, mint a tilmen vagy a vízben!”

Páris, augusztus. A botrányokkal tarkított amerikai színészházasságok közül is kiritt Johnny Weismüllernek, az egész világon közismert Tarnak és Lupe Veleznek, a temperamentumos mexikói csilagnak szerelme. Weismüller öt évvel ezelőtt, 1933. október 8-án vette el feleségül Velezt. Nemsokkal az esküvő után a fiatal asszony eredeti nyilatkozatot adott a sajtónak házasiéletükről:

— Allandóan verekedünk! Nem akarok Johnny ellen beszélni. Felerészben én vagyok a botrányok okozója...

Közvetlenül a nyilatkozat után, amely egyébként a kitűnő házaspár csomó hálózobatikát is tudatta a közönséggel, bekövetkezett az első különválás. A békülés ugyan hamarosan megtörtént, de azóta -- jelenti az United Press -- a nyilvánosság bevonásával összesen 12 válókísérlet történt. Ezek közül emlékezetes marad az a színjáték, amelyet 1934. július 12-én rendeztek a felek. E nap előestéjén Lupe Velez magához kérte az újságírókat, akikkel közölte, hogy házasiélet a legharmónikusabb a férje egy „lovely brute”, imádatraméltó vad. A következő napon a vad és neje egetrázó botrányok közepette széjjelváltak, hogy néhány hét múlva ismét egybekeljenek.

A sok meddő kísérlet után ezúttal tényleg létrejött a vá-

lás. A keresetet a színésznő nyújtotta be a következő indokolással:

1. Weismüller elhidegetett tőle, amit igazol, hogy már két éve nem mond ellent neki és nem is veri.
2. Köszönet nélkül távozott hazulról.

3. Egész társalgási készsége nem több annál az „ough” hangzatu üvöltésnél, amelyet filmjeiről az egész világ ismer.

Miután Weismüller a magarészeről is a házasság felbontását kérte, a bíróság kimondott a választ.

A román frontharcosok távirata a nemzetközi békeszövetséghez

Megbélyezik a háborus uszítókat

A Lumea Românească közli:

A román hadirokkantak szövetsége a következő táviratot intézte Lord Cecilhez és Pierre Cot-hoz, a R. U. P. (Nemzetközi Békészövetség) elnökéhez:

„A román hadirokkantak, a volt frontharcosok és az egész nép érzésének hivatott tolmácsolói üdvözléttel küldik a R. U. P.-nak és kitűnő elnökeinek, a béke érdekében kifejtett fáradhatatlan és eredményes munkásságukért.

A román volt frontharcosok a Mărășesti-i, Oituz-i és Mărăști-i csatamezőn elesett 800 ezer bajtársukra emlékezve, úgy érzik, hogy joguk és kötelességük megbélyegezni a román nép színe előtt a háborus uszítókat, a támadók kegyetlenségét, a gyermekmészárlásokat, a nyílt városok bombázását és a békés nemzetek megsemmisítését.

Meggyőződésünk, hogy a békét csak a népek közös erőfeszítése, a nagy nemzeti, nemzetközi, hivatásszervezeti és kulturális szervezetek tevékenysége teremtheti meg.

Meggyőződésünk, hogy csak a Népszövetség és a kollektív biztonság akadályozhatja meg a támadó háborút a maga szörnyűségeivel. Eppen ezért készek vagyunk dolgozni a R. U. P. szervezeteivel és mindazokkal a zetekkel, amelyek a népek békéjét függetlenítik.”

Hamis nyomon

— Regény —

24

— Kérem, ne fáradjon — felelte Rason. — Ha a tü. Mrs. Hallett, természetesen nem érdekel minket. Nem is hiszem, hogy összefüggésben lenne a szóbanforgó esettel.

Volt a hargjának valami árnyalata, amiből Ray figyelmeztetést olvasott ki és szemét kérdően emelte Rasonra.

— O, igen — ismerte be a detektív. — Meglehetősen biztos nyomon vagyunk... de hát, persze, nem beszélhetek még róla.

A detektív elment és Ioan még öt percig maradt. Egyikük sem említette a tü. Elfelejtették róla és Ioan is csak este, vácsora után szólt róla.

X. FEJEZET.

A vacsora nyomott hangulatban folyt le. Mrs. Hallett sápadt volt, a szeme beesett. Ajulási rohama után heves fejfájást kapott és arra vágyott, hogy legalább három napig egyedül maradhasson gondolataival. Az ura azonban értesítette, hogy a rendőrség ki fogja hallgatni mindkettőjüket a másnapi vizsgálat során és ezt nem lehet elkerülni.

Hallett ezredesnek, mint a legtöbb beszédes embernek, megvolt az a tapintata, hogy válságos pillanatokban is tudott közömbös dolgokról beszélni és ezzel elejét vette annak, hogy a beszélgetés „veszélyes fordulatot” vegyen. Most is — anekdotákat mesélt...

Mrs. Hallett már megszokta a férje csevegéseit. Okos nő volt és tudta, hogy az ura mit akar ezzel. De saját gondolatai ellen még nem edződtek meg az idegei, Fészkelődött a széken és az ajkát harapdálta.

— Fáradt vagy anyus kérdezte Ioan.

— Igen drágám.

Vacsora után Hallett ezredes megjegyezte:

— Azt hiszem, hogy ma nagyon feszes volt a hangulat.

— Igen apus — felelte Ioan — de nem tudom miért?

— Erről akarok éppen szólni — felelte Hallett. — Azt hiszünk, legjobb, ha előre felvilágosítunk, drágám. Holnap tanuskodnunk kell anyáddal a rendőrségi vizsgálaton, szegény Mr. March ügyében.

— Miért? Mondott az a Selkirk olyasmit, amiért azt hiszitek, hogy újabb gyilkosságot követhetett el? — kérdezte Ioan.

Hallett meglepetve nézett a lányára.

— O ne legy oly maradi apus! — kérte a leánya, — Csak nem gondolod, hogy 19 év alatt, amióta a világon vagyok, nem mondtak el nekem mindent, amit ti olyan gondosan titkolatok előttem?

— Beszéltek neked Henry Ledwy és Selkirk esküdszéki tárgyalásáról? — kérdezte Mrs. Hallett csöndesen, mialatt férje mail megpukkadt dühében.

(Folytatjuk)

Goldschleger bankár gyilkosai:

Tőkés és Culda megszöktek a jilavai fegyházból

Bukarest, aug. 24. Annakején napokon át az összes lapok hosszú cikkekben írták Goldschleger Jónás bukaresti tőzsdeügynök meggyilkolásáról. A rendőrségnek csakhamar sikerült a tetteseket kézrekerítenie: s a két gyilkost, Tőkés Bélát és Romulus Culdát a katonai törvényszék életfogytiglani kényszermunkára ítélte.

Culda az egykori nagyvárad sziguranca-komiszár bevallotta, hogy ő volt a gyilkosság értelmi szerzője. Telefonon Culda

birtokára csalták Goldschlegert valutaüzlet ürügyével és ott megfojtották az öreg tőzsdést, azonban a nála elrejtett pénzt nem találták meg. A holttestet azután feldarabolták, egy kofferbe gyömöszölték és egy sofőrrel Erdélybe küldték és az Olba dobták.

Az elítélés után a két gyilkost a jilavai fegyházba szállították.

Tegnap reggel, mikor a fegyházörök szokásos ellenőrző

körutjokat végezték a jilavai fegyházban, a legnagyobb meglepetéssel állapították meg, hogy a két gyilkos cellái üresek, lakóiknak eddig még ki nem derített körülmények között sikerült megszökniük. Paximade, a bukaresti államrendőrség főnöke, amint tudomást szerzett az esetről, azonnal megrett minden intézkedést a két szökevény kézrekerítésére. Az egész ország rendőrsége körözi a két gyilkost.

APRÓHIRDETÉSEK

Előfizetési díj havonta 40 lei — Megjelenik mindennap

ÁLLÁS

Bőrvágó szabász felvétetik. Alexandri 35. Szabó. 3518

Cipészsegédet ágó munkára felveszek. Szász, Avram Iancu 8. az udvarban. 3517

Cipészsegédek tekészek felvétetnek és hétszamos. Str. Hilaria 24. Abrahám. 3515

Mindenes főzőnő elsejére vagy azonnalra felvétetik. Jelenkezni délutáni órákban. Szántó Sándor, Mărăsești uca 8. sz. 3516

VÉTEL-ELADÁS

Ház és kis házhely eladó Selesu rét 8. uca 32. szám, Balaton. 3497

Egy kézi hajtású tengeridaráló „Kühne” gyártmány eladó Str. Franceza 12. 2419

A nagyállomástól alig öt percnire, a volt városi szállótelep mellett, házépítésre alkalmas parcellák, köztük több sarokhely is eladó. Értekezni a tulajdonosnál délelőtt 9-ig, dél után 2—4 óra között Str. Franceza 12. 2420

Befőzéshez hólyagpapír és celophán papír kapható a Pásztor Ede cégnél, Piata Mihai Viteazul 4.

LAKÁS

Ucai szoba, konyha mellékhelyiségekkel elsejére kiadó. Str. Scoalei 20. 3498

KÜLÖNFÉLE

Bérbe kerestetik központban fűthető nagyobb terem, mellette kisebb szobával. Címet leadni a kiadóba kérik. 3500

SPORT

Elutasították a NAC revíziós kérését

Ismeretes, hogy a NAC a Comit Federal multkori elutasító határozata után revíziós kérelemmel fordult a Szövetséghez. A NAC újabb bizonyítékokat csatolt be — a határbírók vallomását, a Phönix vezetők elismerését — és ezek alapján kérte az A. Divízióba való visszahelyezését. A Szö-

vetség a mult héten foglalkozott az ügygel és az érdemi tárgyalást tegnap estére halasztotta. Ugy látszik azonban, hogy a Szövetségnek semmiféle bizonyíték nem elegendő és a NAC revíziós kérését végleg elutasították. A NAC most választhat a B. Divízió, a Disztrikt, vagy a feloszlás között.

Készülődés a válogatott mérkőzésre

A szeptember 6-i román-jugoszláv mérkőzéstől alig két hét választ el. A román csapat összeállítása még konturjaiban is ismeretlen, a szövetség azonban már több iránybar is komoly intézkedéseket foganatosított. A válogató bizottság tagjai figyelni fogják a vasárnapi

mérkőzéseket, különösen a Ripensia—Verus meccset. A csapat szeptember 4-én indul Belgrádba és pedig egy tréner kíséretében. Az előzetes tervek szerint a válogatott csapattal — mint tréner — Pojar meszt utazik Belgrádba.

Spielmann a Ripensiában játszik a Venus ellen?

Temesvári jelentés szerint a Ripensia vasárnap már szerepeltetni fogja Spielmannt a Venus elleni csapatában. Spielmann a tervek szerint jobb öszszakotót játszana. A Ripensia felállítását a következőképpen képzelik el: Pavlovici, Burger, Chiroiu, Gall, Kotormányi, Lazar, Bindea, Spielmann, Marcu, Schwartz, Dobay.

Rádió műsor

PÉNTEK

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közber sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás 19.17 A Salomea zenekar hangversenyének közvetítése. 20 Felolvasás. 20.15 Chebab zongoraművész hangversenyének közvetítése. 20.50 Felolvasás. 21.10 Verdi: Trubadur című operájának adása gramofonlemezen. Szünetben hírek. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Országos Postászenekar. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek, árfolyamhírek. 17.15 Diákféra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Előadás. 18.30 A rádió szalonzereke. 19 Sportközlemények. 20 B. Kerekes György washingtoni református lelkész előadása. 20.20 Zongora. 21 Hangképek dalokkal, zenével. 23 Jazz. 23.45 Hanglemezek. 24 Hírek angol és francia nyelven. 1.05 Hírek külföldi mazvaroknak.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDI
CÉGNÉL ORADEA